

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 28 /103/

1954 m. gruodžio 22 d.

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS ŽODIS VOKIETIJOJE GYVENANTIEMS
L I E T U V I A M S.

Brangūs tautiečiai !

Sveiki sulaukę Šv. Kalėdų ! Laimingų Naujųjų 1955 Metų !

Mums tremtiniams tie šventiniai sveikinimai ir linkėjimai turi ypatingą prasmę. Tremties našta palaužė nevieno mūsų tautiečio jėgas. Nedatekliai ir vargas pakirto nevieno Vokietijoje gyvenančio lietuvių sveikatą. Nedatekliai būtų dar daugiau nuolinę mūsų Bendruomenę, jei užjūrio tautiečiai nebūtų su tikrai dideliu pasišventimu ją šelpę. Mes visi - ir tie, kurie sveiki sulaukėme tų didžiųjų švenčių, ir tie, kurie dar nešame sunkią ligos našta - su giliu dėkingumu tą brolišką mūsų užjūrio tautiečių pagelbą savo sveikinimuose minime.

Naujiems 1955 Metams mes linkime vienas kitam laimės. Drauge mes žinome, kad svečiose šalyse mums laimės nėra. Mūsų laimė liko gimtinės trobelėse ir tik ten mes vėl ją rasime.

Laimės tremtiniui linkėti-tai linkėti jam grįžti į laisvą Tėvynę, laisvę Tėvynei linkėti. Kiekviena diena, kuri priartina mus prie to gerio, išsipildymo džiaugsmu pripildo mūsų krūtinę. Mes susibūrėme į Bendruomenę, kad sujungtomis jėgomis lengviau ir greičiau nugalėtumėm tas kliūtis, kurios užtvėrė mums kelią į namus. Juo tvirtesnė ir vieningesnė bus mūsų Bendruomenė, tuo sparčiau mes tuo keliu į laimę žengsime. Tad laimės linkėdami, mes linkime jums vienybės ir susiklausymo. Juo didesnę Tėvynės ilgesį įdiegsime mūsų jaunoje kartoje, tuo daugiau naujų jėgų iliesime į savo gretas. Tad laimės linkėdami, mes linkime jums karšta Tėvynės meile uždegti jaunąsias širdis.

Telydi Lietuvos meilė visus mūsų žingsnius ir ateity, o tada tikrai sulauksime to meto, kada Lietuvos saulė visus mūsų gyvenimo tamsumus prašalins.

P.L.B.
Vokietijos Krašto Valdyba

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Augsburgo Apylinkėje

Augsburgo lietuviai Lietuvos Kariuomenės Šventę minėjo gražiai dekoruotoje "Zum Prinzregenten" svetainėje gruodžio 5 d. Valdības pirmininkas J. Balsys atidarė susirinkimą ir, vieton neatvykusio prelegento maj. inž. Augustaičio, savo kalboje paminėjo Lietuvos kariuomenės žygius nuo Vytauto Didžiojo laikų iki Nepriklausomybės kovų. Po jo kalbos žuvusieji kariai ir partizanai buvo pagerbti tylos minute.

Meninėje dalyje Gr. Balsytė paskambino pianinu "Ave Maria" ir paskaitė savo kūrynelį "Partizano likimas". Trys vargo mokyklos sesutės gražiai pagrojo akordeonu solo ir duetus, o vargo mokyklos mokyns A. Vasiliauskas padeklamavo eilėraštį "Lietuvos Karžygiui". Minėjimas baigtas Lietuvos Himnu. Po to buvo lietuviškas pobūvis.

Krefeldo Apylinkėje

Seniūnijos susirinkime pirm. Sprainaitis pranešė liūdną žinią, kad narė Bertcaitienė paguldyta ligoninėn su nugarkaulio lūžimu ir smegenų sukretimu. Ji iš mažos rentės ir atsitiktinių darbų išlaikė save ir 12 metų sūnų, kuris liko be peramos. Iš savo menkūtės savišalpos kasos seniūnija galėjo pagelbėti tik keliolika markių.

Susirinkime tartasi Kalėdų senelio bei eglutės reikalui. Seniūnijos 28 vaikai dar nėra matę lietuviško Kalėdų senelio, nes apylinkė subūrė privačiai gyvenančius lietuvius tik pernai, įsteigdama ir vargo mokyklą. Vis dėlto tikimasi, kad šiemet vaikučiai pamatys lietuvišką Kalėdų senelį, nors ne tokį turtingą, kaip jie vaizduojasi.

Kornwestheimo Apylinkėje

Šios Stuttgarto seniūnijos Kariuomenės Šventės minėjimo prelegentas buvo inž. P. Narutis. Programą pajvairino deklamacijos jaunieji: Laisvūnas Skeivalas ir Vytautas Narutis. Svečiais dalyvavo Amerikos lietuvis kpt. Dr. Labanauskas su poniu.

Vainiko vieton dalyviai sudėjo Vasario 16 Gimnazijai 23 DM.

Memmingeno Apylinkėje

Apylinkės lietuvius paskutiniu metu ištiko daug nelaimių. Tragiškai žuvo dėl sunkių gyvenimo sąlygų du vaikučiai: Erna ir Algirdas Petruškevičiai. Palikti kuriam laikui bute be tėvų priežiūros, jie užtroško kambaryje nuo dūmų, kurenant pečiuką senomis gumomis ir kitais geru kuro pakaitalais.

Mirė ev. kun. J. Stanaičio žmona, Erna Stanaitienė, kukli, tyli, bet labai pareiginga motina ir pavyzdinga lietuvė, sulaukusi 50 m. amžiaus. Šiomis dienomis mirė ilgai sirgęs džiova ir astma bendruomenės narys Otas Glytas. Jis buvo Lietuvos ūkininkas, pavyzdingas lietuvis, palikęs didelę šeimą.

Memmingeno apylinkėje, vienoje iš geriausių, Kariuomenės Šventė iškilmingai paminėta lapkričio 21 d., jungiant ją su choro "Darna" įsikūrimo metinėmis.

Apylinkės valdybos pirmininkas, kun. A. Bunga, pasveikino susirinkusius minėjimą; nusakydamas šventės reikšmę, o Muencheno apylinkės atstovas, p. J. Juodvalkis, kalbėjo įdomia tema: "Mūsų priešai ir ginklai šiandieninėje kovoje". Lietuvių evangelikų parapijos klebonas kun. Stanaitis po prelegento kalbos pasakė ugingų ir tikėjimo kupinų minčių šios šventės proga.

Muziko M. Budriūno vadovaujamas choras per metus turėjo dvylika koncertų, iš jų du vokiečių ir vieną, Bonnoje, tarptautinei publikai. Choras savo sukakties proga gavo daug sveikinimų.

Wehnenos Apylinkėje

Wehnenos lietuvių kolonijoje išrinkta nauja apylinkės valdyba: P. Kazirskis pirm., J. Gustainis pirm. pavad., O. Lungas švietimo vad., J. Jakštas sekretorium. Naujoji valdyba pasiryžusi siekti kolonijoje gražaus sugyvenimo ir vieningo darbo.

Sargybų ir darbo kuopose

Uhlerborno sargybų kuopoje mūsų trispalvė plėvesavo nuo ankštaus ryto. Dalinių kapel. kun. Br. Liubinas atlaikė iškilmingas pamaldas, pamokslė paminėdamas ne tik žuvusius Lietuvos kariuomenės karius, bet ir visus tuos nežinomuosius Lietuvos sūnus, kurie kovojo ir žuvo dėvėdami įvairias uniformas, bet širdyje tikėdami pasitarnaujant visos tautos laisvės siekimui.

Vėliau įvykusioje akademijoje kpt. R. Berentas paskaitoje išskėlė Lietuvos kariuomenės paskutinių dienų įdomius faktus, kurie daugeliui klausytojų nebuvo žinomi. Meninę dalį atliko smuikininkas Petrovas ir Vyt. Pundzevičius.

Kaiserslautern tiltų priežiūros būrys, nors tą dieną keldamasis į kitas patalpas, minėjamą pravedė jungtiniame kuopų klube. Dr. V. Raišys skaitė paskaitą, o meninę dalį atliko patys būrio vyrai, smagiai sudainuodami eilę sutartinių.

Kaiserslautern amunicijos kuopoje Kariuomenės Šventė paminėta lapkričio 27 d., jungiant ją su dalinio vėliavos įteikimu ir pašventinimu, kurį atliko kun. Br. Liubinas, asistuojamas kun. Alf. Butkaus.

Vėliavos projektą paruošė vyr. lt. J. Smieliauskas. Ją įteikė kuopos vadui kpt. Bervingui ROSD komendantas plk. Foster L. Furphy, o šis perdavė garbės sargybai, vadovaujamai vyr. lt. B. Budraičio. Kuopos parada priėmė plk. F. L. Furphy ir kpt. Bervingas.

Iškilmėse dalyvavo augšti grupės, batalijono, Labor Supervision Centro ir Labor Service Centro karininkai.

Užbaigai svečiai ir kuopos vyrai susėdo gražiai vyr. lt. Smieliausko projektu išpuoštoje kuopos valgykloje prie gausiai apkrautų stalų, o nuraminę alkį turėjo progos smagiai pasišokti.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Vokietijos Krašto Valdybos įgaliotiniai prie kraštų vyriausybių yra: E. Zilius Schleswig-Holsteine, J. Jakš-Tyris Baden-Württemberge, Tėvas Konstantinas, OFM, Nordrhein-Westfalijoje ir Pr. Sadžius Hamberge. A. Lileikis Munchene atstovauja Krašto Valdybą tremtinių AGAFIB organizacijoje.

Kreditų benamiams užsieniečiams Lastenausgleichsbanko, kuris pabėgėliams ir kare nukentėjusiems jų išduoda šimtais milijonų markių, iki šių metų pradžios išmokėta per 4 milijonus DM. Patenkin-ti 737 prašymai: 59 laisvųjų profesijų, 103 amatininkų, 142 smulki-os pramonės įmonių, 266 prekybos įmonių, 58 transporto, 71 žemės ūkio ir 38 viešbučių bei pirčių. Per tą laiką apie 60 banko finansuo-tų įmonių jau atsikūrė finansiniuose sunkumuose.

Paskolų gavėjų tarpe lietuviai stovi dešimtoje vietoje. Pir-mauja lenkai, vengrai, jugoslavai, ukrainiečiai, rusai, latviai ir žydai. Užsieniečių paskolų fondą sudaro nepilni 7 milijonai DM., iš kurių apie 5 milijonus davė IRO įstaiga ir tik 2 milijonus vokiečių įstaigos.

Nedarbas palies prancūzų zonos užsieniečius, nes prancūzų okupacinė valdžia, atsižvelgdama į atgausimą Vokietijos suverenumą, jau dabar pertvarko etatus, atleisdama iš tarnybų visus benamius užsieniečius. Prancūzai tikisi, jų sąskaiton priėmę vokiečius, iš-siderėti vokiečių palankumą; išlaikant tarnybose galimai daugiau prancūzų.

Kölne įsisteigusį vokiečių karolingiečių kultūros ratelį, kuriam priklauso žymus vokiečių kultūrininkai, politikai ir moks-lininkai, pikta kritikuoja kai kurie vokiečių nacionalistiniai organai, jų tarpe ir "memelenderių" organas MD. Spėlioja, kad to ratelio tikslas yra suliedinti Vokietiją su Prancūzija ir kitais katalikiškais vakarų kraštais, nurašant Vokietijos rytus. Kai ku-rias rytų sritis ratelis laikas vokiečių kolonizuotais plotais ir neva lyginas juos vokiečių Afrikos kolonijomis, kurių Vokietija atsižadėjusi, dėl to nenukentėdama.

Vasario 16 Gimnazijoje

Vyskupo Mot. Valančiaus ateitininkų kuopa gruodžio 8 d. šven-tė Marijos Nekaltą Prasidėjimą, Marijos jubiliejinių metų pabaigą, šventino naują vėliavą, o nauji nariai davė ateitininkišką pasiža-dėjimą.

Prieš pamaldas kuopa organizuotai nuėjo į bažnyčią, kur kun.

B. Liubinas pašventino vėliavą Šv. Kazimiero vardu. Kūmais buvo ponija Baltrušaitienė ir prof. Maceina. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. Liubinas. Giedojo gimnazijos katalikų ir mergaičių ateitininkų chorai.

Popiet 15 val. gražiai dekoruotoje salėje įvyko iškilmingas aktas. Garbės prezidiume sėdėjo devyni svečiai: p. Baltrušaitienė, prof. Maceina, Dr. Karvelis, Vokietijos Krašto Valdybos pirm. Pr. Zundė, Gimnazijos Direktorius Dr. Literksis, prof. Grinius, vietos vokiečių klebonas, mokytojai A. Vanclauskas ir J. Jurkaitis.

Prieš naujai pašventintą vėliavą, padarytą pagal mok. dail. A. Krivicko projektą, 21 ateitininkas davė pasižadėjimą, kuri pravedė kun. dr. Paškevičius. Juos sveikino vėliavos kūmas prof. Maceina, VLIKo URT Valdytojas Dr. Karvelis, gimnazijos direktorius Dr. Literksis, Vokietijos rajono skautų vadeiva A. Venclauskas ir evangelikų rėtelio vadovas mok. J. Jurkaitis. Paskaityta eilė sveikinimų raštu. Davusių pasižadėjimą vardu padėkojo VI kl. mokinys Arlauskas. Posėdy buvo sugiedoti Ateitininkų ir Tautos himnai.

Po trumpos pertraukos prof. Maceina skaitė turiningą paskaitą apie Marijos garbinimą. Meninėje dalyje buvo vientisas montažas "Nekaltai Pradėtajai". Montažas atliktas labai išpūdingai religine ir tautine motaika. Jame pynėsi choro ir solo deklamacijos, giesmės ir religinė plastika.

Dienos šventė buvo baigta bendra vakariene su svečiais, kur ateitininkai atliko meninę programėlę, klausėsi religinės plokštelių muzikos ir žiūrėjo filmo iš vasaros kelionės po Italiją.

Šventė paliko rimtą ir gilų išpūdį tiek pačiai kuopai, tiek visiems moksleiviams ir svečiams, kurių tarpe matėsi kunigų, mokytojų, kuopų vyrų, mokinių tėvų ir kitų.

Gimnazijos Kalėdų atostogos

Šių metų mokinių kelionėms į namus Kalėdų atostogoms išrūpinta vokiečių apskrities socialinės globos įstaigos pašalpa DM. 1.980 sumos. Prie jos prisidėjo gimnazijos mokytojo Wingerath Heidelbergo amerikiečių tarpe parinktos aukos DM. 270, taip, kad šiemet gimnazijos administracijai mokinių kelionėms neteko skirti lėšų.

Aukos Gimnazijos namams

Gimnazijos Rūmams gautas gražus Naujosios Zelandijos Aucklando, Dunedino apylinkių ir pačios Krašto Valdybos įnašas

£ 84.11.0 arba DM. 978,20

Dr. J. Stasiūnas, Jamestown parėmė gimnazijos pastogę stambia auka, atsiųsdamas

£ 100,— arba DM. 417,54

Brocktono Lietuvių Taryba iš Nepriklausomybės Šventės proga

surinktų aukų atsiuntė Gimnazijos Namams

§ 75.--- arba DM. 313,16

Vokietijos Krašto Valdybai tarp kitko rašoma:

"Mes džiaugiamės Jūsų ištverme ir ryžtu stiprinti vienintelę lietuvių gimnaziją pasaulyje ir auklėti joje mūsų jaunąją kartą, kurios laukia dideli uždaviniai tiek Lietuvos laisvinimo, tiek lietuvių palaikymo srityje."

SVARBIU REIKALU

Goettingeno Studijų Ratelis, susitaręs su PLB Vokietijos Krašto Valdyba, nori savo "Žmoniškumo dokumentų" serijoje išleisti knygą, kurioje būtų atpasakota, kaip lietuviai po šio karą glibojo ir šelpė nuo bado šmėklos besigelbstinčius vokiečių atbėgėlius iš Rytprūsių. Suprantama, kad mes tokiu leidiniu esame labai suinteresuoti, nes jis daug prisidėtų prie lietuvių vardo išgarsinimo.

Kad pabrėžus leidinyje žmoniškumo aspektą kaipo tokį, Goettingeno Studijų ratelis pageidautų gauti iš lietuvių pasisakymų iš kurių matytųsi, kad nežiūrint pragaištingos vokiečių politikos ir kiršinančios propagandos, pasitaikydavo pavienių vokiečių, kurie nuoširdžiai vienam ar kitam lietuviui pagelbėjo ar nelaimėje užjautė.

Krašto Valdyba tą Studijų Ratelio pageidavimą palaiko ir prašo tautiečius, kuriems tokie atsitikimai yra žinomi ar kuriems patiems teko tai pergyventi, juos aprašyti ir nedelsiant pasiųsti antrašu: Litauisches Zentralkomitee, /17a/ Weinheim/Bergstr., Postfach 233. Aprašymuose vengtina apibendrinimų, o iškeltini paskiri žmonės, kurie yra mūsų tautiečiams tiesioginiai kokia nors pagelbą suteikę. Autoriui pageidaujant, pavardės gali būti ir neskelbiamos.

Pokario Vokietijos žymūs veikėjai įvairiomis progomis yra kalbėję apie lietuvius, kaip apie tautą, kuri, svetimųjų priešpaudoje žiauriausiai engiama, išlaikė tauriausias žmoniškumo dorybes, ką ji įrodė dalindamosi paskutiniu kąsniu su buvusiu priešu ir vėliau nelaimės draugu.

Toji knyga bus vienas iš mūsų tautos paminklų, kurie yra ir už varį tvirtesni. Prisidėkime savo įnašu prie šio sumanymo įvykdymo.